

kwam hierin een interruptie nml. door de bezetting van de stad door de Fransen (van 1673-1678 en van 7 Mei 1748 tot 3 Februari 1749); dit bracht echter geen verandering in de politieke toestand mee.

Pas tegen het einde van de XVIIIe eeuw, toen heel Europa meegesleurd werd in de troebelen van de omwenteling in Frankrijk, verloor ook Maastricht zijn tweeherigheid en al zijn oude instellingen om die nooit meer terug te krijgen.

Op 22 Februari 1793 sloeg de Franse Generaal Miranda het beleg voor de stad en bombardeerde haar zonder succes. Miranda zag zich

genoodzaakt op te breken. Anderhalf jaar later volgde een tweede belegering, onder bevel van Kleber, die met een vierdaags bombardement werd besloten. De militaire Gouverneur Frederik, Prins van Hessen Kassel, werd tot overgave van de stad gedwongen. Bij het tractaat van Den Haag 16 Mei 1795 werd Maastricht officieel aan de Fransen afgestaan en werd het de hoofdplaats van het Département de la Meuse-Inférieure, één van de nieuwe departementen der Franse Republiek.

ANNEMOON PANHUYSEN

(Wordt vervolgd)

De Venlose Zwaardveger Joannes Horst.

IN Augustus 1953 werden mij door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Redacteur van het „Nederlands Adelsboek”, wonende te Aerdenhout, inlichtingen gevraagd over de Venlose zwaardveger Joannes Horst. En dit naar aanleiding, van het feit, dat diens naam voorkomt op het lemmet van een degen, welke zich in bezit bevindt van Marcel Baron de Schaetzen de Schaetzenhoff, Directeur van het „Annuaire de la Noblesse de Belgique” te Brussel.

Ik heb over deze zwaardveger een en ander bijeenverzameld en tot een artikel verwerkt. Hierin zijn ook gegevens opgenomen uit het Venlose stadsarchief, mij verstrekt door de Heer W. Hendriks; Gemeente-Archivaris te Venlo.

Joannes, Johannes of Jean Horst aanschouwde in 1730 of 1731 het levenslicht te Hulst (département de la Roer), als zoon van Theodorus Horst en Anna Dagweijler.

Hij werd 25 Aug. 1758 met zijn echtgenote Gertrudis Driessens of Driessen tot burger der stad Venlo aangenomen en „in senatu” vereed. Voor zijn burgerschap betaalde hij aan de stad vier rijksdaalders. ¹⁾

In datzelfde jaar zal hij ook wel zijn meesterproef als zwaardveger afgelegd hebben. Het bewuste stuk, dat niet is gedagtekend, laat ik hier in de oorspronkelijke spelling volgen.

„Beij aprobatie van Den Eedele Achtbarre „Heeren van Den Majestaedt Deser staedt „Venlo-. Een Geweere Macker ofte Zweert- „fäger saal gehouden seijn in Presentie van De „gijlde Meesters Te Macken voor seijne Proeff, „Een Complet geweer, als volgt-.

„1ste Den Loop Mit Een Engelsen haen aen „De Stat Schrof, Twee platte Schäffen Daran, „om den Loop in De Laij Te Legen, Een „äijt Te nemen, Sonder het Sloot Darvaen Te „Doen.

„2te het Sloot Moet seijn, Mit Een areterung „van Pinnen in De Stoot om Den haen vast „Te stellen.

„3te De Sloot Schrefen Moeten verborgen „seijn onder het Seijde Pleck.

„4te de Montirung Moet Vaen koper seijn, „Seuijver En Reijn gewerckt, En Darenboven „gegravert.”

(was ondert.) Jöes = Horst.

Op 30 Juni 1769 kocht Joannes Horst en echtgenote Gertruijdt Driessen van de Heer P. van Ulft, Regerende Burgemeester, wie mede de Heren P. Duycker, H. J. L. Mooren en P. Keuller, Raadsverwanten, namens en van wegens de stad Venlo, een baand gelegen aan de Broeckerstraat, ter eenre het erf van de erfgenamen Willemsen, en dat van de erfgenamen G. Keijsers ter andere zijde, groot 1¼ morgen, 12 roeden en 60 voeten. Verder een moeshof, ook gelegen aan de Broeckerstraat, ter eenre het erf van de erfgenamen G. Keijsers, en de gemeente ter andere zijde, groot 22 roeden; en ook nog een moeshof, eveneens gelegen aan de Broeckerstraat, ter eenre het erf van de erfgenamen G. Keijsers, en de stadserven ter andere zijde, groot 1¼ morgen, 23 roeden en 58 voeten.

Tussen deze erven liep een weg met opstaande bomen en plantagiën, die aan de stad behoorde. De aankoper was echter verplicht

deze weg te onderhouden en te herstellen, tevens de voorschreven erven, alsmede te reinigen de „watersleijen.”²⁾

In een ongedagtekend verzoekschrift van Harm Keeren, van omstr. 1770 aan de Venlose Magistraat, wordt gezegd, dat volgens oud recht, behalve de „swartfägers”, ook de zadelmakers, leden van het smedengilde, het recht hebben om scheden voor degens, sabels e.d. te maken. Er heersten toen mistoestanden, want ook de schoenmakers vervaardigden scheden. Joannes Horst liet zelf voor zijn producten scheden vervaardigen bij de schoenmakers.³⁾

Een stuk, getiteld, „Bericht voor de effective Smeeden van het Smeede-Gilde der stad Venlo”, dat dateert van 11 Juni 1773, is getekend door J. Horst.³⁾

Op 16 April 1777 had Albertus van Loo een huis met achterplaats aangekocht van Lambertus Bosser, welk huis gelegen was op de Kleine Kerkstraat te Venlo, ter eenre Joannes Horst, en ter andere Everardus Brinckman. Dit huis werd op 30 April 1777 door Albertus van Loo aan Joannes Horst, als beschudder daarvan, overgedragen.⁴⁾

In een bevolkingslijst van 1795 vinden wij vermeld het huis, genummerd 846, bewoond door Johannes Horst, als eigenaar, van beroep geweermaker.⁵⁾

In een stuk van 3 Messidor an IV (22 Juni 1796), zijnde een schrijven van het weeshuis aan de Magistraat, in zake de erfenis van Mr P. Middeldorp, tekent J. Horst als „Provisoor van 't arme Roomsche weeshuys”.⁶⁾

In een schrijven van 19 Dec. 1797 vinden wij als leden van „de Raad der Pieuse fondatie

van Venlo” vermeld. Joannes Janknecht, president en Thomas Bloemen en Johannes Horst als administrateurs.⁶⁾

In 1798, Febr. 6. wordt Johannes Horst „provisor van het Catholiek Weeshuis” genoemd.⁶⁾

Wijlen Victor de Stuers was in bezit van een degen uit het laatst der XVIIIe eeuw; op het lemmet stond: „Jean Horst, Mr. Zwaartveger, à Venlo.”⁷⁾

Jean Horst overleed als weduwnaar van Gertrudis Driessen — die op 68-jarige leeftijd op 8 April 1785 was overleden — op 25 Jan. 1805. Zijn overlijden werd aangegeven door zijn „cousin germain” Jean Stienen, oud 42 jaren, van beroep zwaardveger of geweermaker.

Deze laatste was waarschijnlijk de zoon van Arnoldus Stienen uit Wachtendonk, die als echtgenoot van Maria Konen of Coenen uit Straelen, 13 Nov. 1791 op 64-jarige leeftijd te Venlo overleed.

JAN VERZIJL

¹⁾ Venlose burgerboek 1732-1798. (Stadsarchief Venlo, Inventaris No. 1451.) Copie daarvan in mijn bezit.

²⁾ Overdrachtsregister van Venlo 1769-1793, fol. 3-3 v. Rijksarchief in Limburg.

³⁾ Inventaris Stadsarchief Venlo No. 1443. 1614-1791. Rekwesten van het Smedengild.

⁴⁾ Overdrachtsregister van Venlo 1769-1783, fol. 169 v. Rijksarchief in Limburg.

⁵⁾ Inventaris Stadsarchief Venlo No. 1465, - en 1790-1800. Populatielijsten en Staten.

⁶⁾ Inventaris Stadsarchief Venlo No. 1383. - An III (1795) - 1814. Ingekomen missiven, arrestes, bescheiden en rekwesten, rakende de gehele administratie der gemeente.

⁷⁾ „De Maasgouw” 27e jg. (1905), blz. 64.

De „Sammlung Von Redinghoven”

Een weinig bekende bron voor de Limburgse Geschiedenis

IN zijn artikel „De oudste vrijbrief van Sittard” vestigde M. Jansen¹⁾ reeds de aandacht op deze collectie handschriften in verband met een afschrift der privilegiën van Sittard, dat zich in de genoemde verzameling bevindt. De verzameling bestaat uit 79 delen en wordt bewaard in de Bayerische Staatsbibliothek te München.

Van de Heer Directeur der handschriftenverzameling, Prof. Albert Boekler, ontving ik de mededeling, dat band 79 een generale index

bevat en dat een inhoudsopgave per deel gepubliceerd is door Frhr. von Hammerstein in Vierteljahrsschrift für Heraldik, Sphragistik und Genealogie. Herausgegeben vom Verein „Herold” zu Berlin, XIII Jhrg. (1885) 131 v.v. en 251 v.v.

Dit tijdschrift werd mij terwillend ter leen verstrekt door het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde te 's-Gravenhage.

Johan Godfried von Redinghoven was